

Geografía e Historia · 1.º ESO · Cataluña

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decret 175/2022, de 27 de setembre

Generado 19/05/2026 17:37

9 Competencias	38 Criterios	73 Saberes
--------------------------	------------------------	----------------------

Curso bisagra entre Primaria y la evaluación competencial completa. Recibe alumnado de procedencia muy heterogénea, lo que exige evaluación inicial diagnóstica documentada y plan de refuerzo proporcional.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Geografía e Historia
Curso	1.º ESO
Comunidad Autónoma	Cataluña
Decreto autonómico	Decret 175/2022, de 27 de setembre
Particularidad	En Catalunya el catalán es lengua vehicular y existe Llengua Catalana i Literatura con currículum propio. El currículum también recoge Aranés en el Valle de Arán.

2. Competencias específicas

Ciències Socials: Geografia i Història

CE.1 · Cercar i tractar informació que permeti interpretar el present i el passat, aplicant els procediments de la recerca hist...

TEXT O FICIAL

Cercar i tractar informació que permeti interpretar el present i el passat, aplicant els procediments de la recerca històrica i geogràfica a partir de l'anàlisi crítica de dades procedents de fonts analògiques i digitals, per transformar-ho en coneixement i comunicar-ho a través de diferents formats. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 1.1 Desenvolupar estratègies de cerca, 1.1 Elaborar continguts propis en diferents tractaments i organització de la informació formats, mitjançant aplicacions i estratègies per a la resolució de demandes de recollida i representació de dades més relacionades amb fets i processos complexos, contrastant críticament fonts rellevants del present i del passat. actuals i del passat, tant analògiques com digitals. 1.2 Analitzar de manera crítica, responsable i creativa les fonts d'informació analògiques 1.2 Establir connexions i relacions entre els i digitals, contrastant les dades obtingudes i coneixements i les informacions adquirides, aplicant-les a diferents situacions i elaborant síntesis interpretatives i contextos. explicatives, mitjançant informes, estudis o dossiers que mostrin un avenç en els 1.3 Elaborar i comunicar els coneixements apresentatsges assolits. adquirits mitjançant recursos expressius que incorporin diferents llenguatges i 1.3 Transferir adequadament la informació i formats, emprant les possibilitats que el coneixement a través de diferents mitjans ofereixen els entorns i recursos digitals. a contextos i conjuntures actuals, i construir nou coneixement valorant solucions i 1.4 Incorporar i utilitzar adequadament el alternatives diverses. vocabulari propi de les ciències socials mitjançant intervencions orals, textos escrits 1.4 Analitzar la veracitat i la fiabilitat de les i altres produccions, tot avançant en la fonts per diferenciar fets d'opinions, construcció d'un discurs precís i rigorós. identificant la desinformació i utilitzant la informació seleccionada de manera efectiva per resoldre problemes.

CE.2 · Indagar i argumentar a partir de problemes socials relle ants, locals i globals, per desen olupar un pensament crític i ...

TEXTO OFICIAL

Indagar i argumentar a partir de problemes socials relle ants, locals i globals, per desen olupar un pensament crític i respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la identitat indi idual i col lecti a i a la consecució d'un present i un futur m s ust i inclusiu

Criteris d'aluació 1r i 2n 3r i 4t

2.1 Identificar i mostrar interès pels 2.1 Generar productes originals i creatius societat, adoptant una posició crítica, coneixements previs mitjançant les eines proactiva i de rebuig a situacions injustes i d'investigació pròpies de les ciències discriminatòries. socials. 2.2 Argumentar de forma crítica sobre 2.2 Explicar problemes passats i presents problemes socials rellevants utilitzant els de la humanitat a diferents escales coneixements propis de les ciències socials temporals i espacials, des del món local al i valorant la importància de trobar solucions global, utilitzant conceptes, situacions i dialogades. dades rellevants de les ciències socials. 2.3 Mantenir una actitud d'alerta i de 2.3 Construir la identitat individual i reflexió davant dels problemes socials, que col·lectiva en el context del món actual, dels ajudi a la permanent revisió dels propis seus reptes i conflictes, des d'una criteris i a comprometre's en la construcció perspectiva crítica, sistèmica i global, tot de futurs millors. reconeixent la diversitat com a element enriquidor de la convivència. 2.4 Fonamentar els propis arguments en els valors democràtics, els drets humans i la 2.4 Elaborar i comunicar productes propis, justícia social, assumint els valors de la crítics i argumentats, amb una mirada cultura de la pau en el decurs de debats i oberta al diàleg i al respecte a judicis i tasques cooperatives. plantejaments diferents, tot reflexionant sobre el propi procés d'aprenentatge. 2.5 Posicionar-se amb criteris propis i esdevenir ciutadans crítics amb consciència global mitjançant l'elaboració de productes personals o cooperatius ben argumentats, tot respectant les opinions dels altres. El pas de la societat industrial a la societat del coneixement ha donat lloc a nous fenòmens que reclamen una reflexió profunda sobre el procés d'ensenyamentaprenentatge. La creació de judicis propis, construïts a partir del contrast de diferents fonts d'informació, resulta essencial en una societat en què conviuen al mateix temps l'excés d'informació i la desinformació deliberada, especialment per a un alumnat que està construint la seva opinió sobre els problemes socials. Per aprendre a llegir el món cal aplicar una mirada crítica, això és, saber interpretar informacions, estudiar contextos i analitzar ideologies. L'interès i la sensibilitat pels principals problemes i reptes que afecten la humanitat, tant en l'entorn més proper com en un context global, i el seguiment dels debats que es generen en els mitjans de comunicació i en les xarxes socials suposa la necessitat de desenvolupar una posició racional per part de la ciutadania i l'exercici del pensament crític que permeti a l'alumnat interpretar els problemes i conflictes actuals i proposar alternatives i, a la vegada, que es projecti cap a una acció social coherent amb la millora de la societat.

CE.3 · Interpretar els canvis i les continuïtats dels processos històrics, mitjançant la realització de projectes d'investigació...

TEXTO OFICIAL

Interpretar els canvis i les continuïtats dels processos històrics, mitjançant la realització de projectes d'investigació i l'ús de fonts primàries i secundàries, per interpretar els problemes del món actual i fer propostes a favor de la pau, el benestar i el desenvolupament sostenible. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 3.1 Identificar els canvis i les continuïtats 3.1 Distingir els grans canvis del món entre les etapes històriques, a través de l'actual, als sectors productius, mercats i processos inductius, reptes i projectes de relacions socials, debatent les seves recerca, i trobar relacions amb el món implicacions per a les generacions futures. actual. 3.2 Realitzar propostes per assolir els 3.2 Diferenciar les causes i les objectius de desenvolupament sostenible, conseqüències dels processos històrics i mitjançant projectes de recerca, aplicar-ho en problemes actuals relacionats argumentades a partir de gràfics, imatges i amb els objectius de desenvolupament mapes. sostenible. 3.3 Reflexionar sobre els reptes del passat, 3.3 Representar adequadament informació present i futur, i afrontar-los des de la geogràfica i històrica a través de diverses perspectiva del sistema-món, la justícia formes de representació gràfica, social i la sostenibilitat. cartogràfica i visual. 3.4 Situar fets i processos històrics en eixos cronològics, trobant relacions entre diferents períodes i simultaneïtats temporals entre diferents territoris. 3.5 Identificar i utilitzar les fonts primàries i secundàries, valorant les seves aportacions al coneixement del medi i de les formes de vida en el present i el passat. L'evolució de la humanitat no ha estat un procés lineal, sinó que ha anat donant respostes als desafiaments i reptes amb què s'ha trobat, passant per moments clau que han significat canvis en les formes de vida. Caldrà analitzar els canvis i les continuïtats al llarg de les diferents etapes històriques, així com les seves causes i conseqüències, amb la mirada posada en l'actualitat i el futur. L'aprenentatge a través de projectes, reptes o problemes possibilita l'alumnat a posar en acció estratègies i habilitats diverses per analitzar i comprendre els fenòmens, situacions o esdeveniments que tenen una especial rellevància o interès en el món en què viu.

CE.4 · Descobrir i analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques...

TEXTO OFICIAL

Descobrir i analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques geogràfiques, per alorar els diferents paisatges i proposar alternati es de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat i justícia social Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 4.1 Interpretar l'espai des d'una perspectiva 4.1 Realitzar estudis de casos amb sistèmica, a través del concepte de variables múltiples i fer propostes per paisatge, identificant-ne els elements i les gestionar les activitats humanes en el interrelacions existents. territori amb criteris de sostenibilitat i justícia social. 4.2 Analitzar l'acció humana en els paisatges, dins dels diferents ecosistemes 4.2 Actuar en defensa, protecció o millora planetaris, valorant la riquesa del patrimoni de l'entorn (natural, rural i urbà) a través natural i cultural, i detectant-ne les d'iniciatives a favor de la sostenibilitat i el amenaces de degradació. repartiment just i solidari dels recursos. 4.3 Criticar i denunciar situacions 4.3 Comparar models d'organització d'injustícia social i de degradació ambiental, política, econòmica i territorial per valorar a diferents escales, tant en l'àmbit urbà com com afecten la vida de les persones i fer en el rural, comproment-se per a la seva propostes d'actuació. millora.

CE.5 · Analitzar de forma crítica els mecanismes que han regulat la vida de les societats al llarg de la història fins a l'actualitat...

TEXT O FICIAL

Analitzar de forma crítica els mecanismes que han regulat la vida de les societats al llarg de la història fins a l'actualitat i la construcció dels sistemes democràtics per participar de manera respectuosa i compromesa en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 5.1 Identificar i analitzar els mecanismes 5.1 Assumir els valors democràtics en la vida en comú d'algunes convivències escolars i de l'entorn, fent referència al passat, interpretant les propostes constructives i rebutjant principals models d'organització social i situacions injustes i discriminatòries. política. 5.2 Identificar les fites més importants en la història 5.2 Distingir els trets fonamentals de la lluita per a la democràcia i les llibertats al llarg de les societats democràtiques i valorar el llarg del segle XX a l'estat espanyol, consecucions de la democràcia i la vigència reconèixer els moviments socials i polítics dels drets humans individuals i col·lectius i que les han protagonitzat i preservar-les de les llibertats. memòries plurals. 5.3 Analitzar els trets bàsics de 5.3 Exposar els objectius d'algunes organitzacions social, política i econòmica moviments socials que treballen per a d'algunes societats del passat i valorar de l'eliminació de les desigualtats i la resolució manera crítica el grau d'equitat dels conflictes, identificant els intercanvis i relacions amb altres elements que promouen la cohesió social i poblacions. que generen una consciència solidària. 5.4 Mostrar actituds pacífiques i tolerants i 5.4 Reconèixer els desafiaments de les assumir els drets i deures del marc de modernes democràcies per a l'exercici convivència, demostrant capacitat crítica i d'una ciutadania activa, compromesa, responent de manera assertiva davant de participativa i inclusiva. situacions d'injustícia i desigualtat. Tot estat de dret ha de respectar, promoure i garantir els drets essencials que emanen de la naturalesa de les persones i dels col·lectius, per mitjà d'unes institucions juridicopolítiques compostes per òrgans que han d'actuar autònomament d'acord amb la separació de poders. Conèixer el funcionament d'aquestes institucions i, alhora, la trajectòria que ha conformat l'actual sistema democràtic, especialment a Catalunya i Espanya, suposa el reconeixement de la memòria democràtica i la visibilització i aportació de les lluites plurals que han contribuït, a través del seu compromís cívic, a la construcció de la democràcia i als reptes pendents. Alhora, s'ha d'oferir a l'alumnat la possibilitat de posar en pràctica valors que contribueixin a conformar la seva identitat cívica i una actitud compromesa davant de qüestionaments d'aquests valors, per mitjà de la participació en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat.

CE.6 · Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi ...

TEXTO OFICIAL

Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació

Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 6.1

Explicar els trets definitoris d'algunes 6.1 Identificar les fites més importants del desenvolupament de les civilitzacions històriques, identificar el procés d'institucionalització dels drets elements de canvi i continuïtat en les societats humans al llarg del segle XX i XXI, valorar formes de vida i subsistència i en ne les consecucions i identificar els mecanismes de protecció i garantia. aspectes significatius de la seva aportació a 6.2 Identificar els sabers i les aportacions a la cultura universal. dels pobles originaris, especialment dels 6.2 Reconèixer les desigualtats socials en territoris dominats per pobles colonitzadors, diferents èpoques històriques, els riscos i les amenaces que afronten actualment i els mecanismes de domini i control que s'hi moviments socials que defensen els seus drets han donat i les conseqüències en el món actual. 6.3 Caracteritzar els mecanismes dels 6.3 Identificar els col·lectius que han estat discriminats per garantir el dret dels ciutadans a sotmesos, silenciats i invisibilitzats al llarg de la història l'accés equitatiu als serveis públics, reduir de la història fins al present i destacar les desigualtats i garantir una vida digna per diferents perspectives i aportacions. a tothom. 6.4 Caracteritzar els drets humans 6.4 Formar-se un criteri propi sobre alguns individuals i col·lectius i l'estat de dret com problemes rellevants de l'entorn i participar a sistema institucional que garanteix el seu dret de manera activa i compromesa, compliment a través dels seus òrgans i individualment i en equip, en projectes institucionals. socials i cívics que comportin la defensa dels drets de determinats col·lectius. La diversitat cultural del món actual és fruit de processos històrics de contacte i interrelació entre diferents pobles i cultures i, més recentment, de l'accelerat procés de globalització. Però també ha de ser el resultat del reconeixement i del respecte a la diferència en el si de la pròpia societat, elements que resulten substancials per a la formació ciutadana de l'alumnat, i que suposen el desenvolupament d'una actitud favorable a l'avanç dels drets i de la igualtat efectiva dels diferents col·lectius que han patit discriminació. D'aquí que resultin necessaris el coneixement i la valoració dels diferents moviments que han anat sorgint per a la defensa dels drets i llibertats de col·lectius especialment discriminats.

CE.7 · Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, resp...

TEXTO OFICIAL

Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i alorar les diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als altres que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t

7.1 Explicar els trets definitoris d'algunes 7.1 Interpretar els processos que han conformat les societats europees actuals canvi i continuïtat en les seves expressions per mitjà d'una anàlisi intercultural i que cultural i artística reconèixer aspectes incorpora una multiplicitat de factors i de significatius de la seva aportació a la cultura perspectives. universal. 7.2 Analitzar les manifestacions artístiques i 7.2 Reflexionar sobre els elements culturals i relacionar-les amb els seus que han conformat les diferents identitats creadors i la seva època, per interpretar les individuals i col·lectives de l'entorn i les diverses cosmovisions i la seva finalitat. aportacions de cadascuna d'elles a la 7.3 Identificar la importància representativa, cultura humana universal i a la cohesió expressiva i comunicativa de les imatges en social, mostrant una actitud respectuosa la vida quotidiana de les persones i les envers els sentiments de pertinença. societats i crear productes audiovisuals per 7.3 Assenyalar alguns elements bàsics del expressar-se i comunicar resultats de llegat històric i cultural d'Europa, així com recerques. els fonaments d'una ciutadania europea 7.4 Posicionar-se de manera argumentada inclusiva i solidària. davant de situacions de desigualtat, domini, 7.4 Valorar, protegir i conservar alguns injustícia i discriminació exercida sobre elements del patrimoni artístic, històric i determinats col·lectius i minories. cultural, material i immaterial, com a 7.5 Comprometre's en l'exercici d'accions fonament de les diverses identitats col·lectives orientades a la cohesió social, col·lectives i de la cohesió social i com a la solidaritat i la conservació del patrimoni gaudi dels pobles. artístic i cultural dins les comunitats de pertinença. Reconèixer els processos d'identificació individual i col·lectiva, comprenent els diferents elements que han contribuït a la seva construcció i evolució, com ara el territori, la història, l'art, la llengua i la cultura, permet assolir una actitud respectuosa i de valoració proactiva i constructiva davant les diferències. D'altra banda, cal reconèixer la importància que tenen les múltiples expressions culturals i artístiques, com a part que són del ric patrimoni comú, i com a referents de moltes manifestacions de l'actual cultura visual. Reconèixer el significat històric i simbòlic del patrimoni material i immaterial, així com promoure accions tendents a la seva conservació, difusió i posada en valor com a recurs col·lectiu per al desenvolupament dels pobles, resulten processos fonamentals perquè es prengui consciència de la seva importància. L'alumnat ha de concebre que la comunitat és la suma de tots i cada un i que hem de conèixer en igualtat de drets, d'oportunitats i de responsabilitats, tenint en compte que el benestar col·lectiu depèn també de les pròpies aportacions individuals, dins el marc d'una ciutadania europea responsable i solidària.

CE.8 · Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i compro...

TEXTO OFICIAL

Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 8.1 Relacionar alguns canvis en els hàbits 8.1 Reconèixer els diferents moviments, de vida tradicional i el treball domèstic i causes i lideratges que han lluitat i treballen contrastar-los amb l'actualitat, identificant per a l'eliminació de la desigualtat i la les pràctiques compatibles amb la salut, la discriminació per raó de gènere i d'opció sostenibilitat, la dignitat i el respecte, i afectivosexual en l'àmbit local i les seves assumir responsabilitats i compromisos en connexions internacionals. l'àmbit familiar, l'entorn escolar i la 8.2 Reconèixer les aportacions dels valors, comunitat. habilitats i actituds que fomenten la 8.2 Identificar els reptes en relació amb la convivència i els sentiments de comunitat corresponsabilitat en el treball reproductiu i exercides per les dones en diferents àmbits comunitari entre homes i dones, remarcant socials, econòmics i polítics. ne la importància per al funcionament de 8.3 Justificar el principi d'igualtat entre les societats. homes i dones en l'àmbit laboral, analitzant 8.3 Identificar les limitacions socials i críticament la desigualtat en la distribució, culturals que han impedit que les persones gestió i retribució del treball i els reptes en puguin desenvolupar aspiracions al llarg de la conciliació familiar i la redistribució dels diferents generacions i reconèixer la treballs de cures. riquesa que aporten els vincles 8.4 Adoptar un paper actiu i compromès intergeneracionals. amb l'entorn, a partir de l'anàlisi crítica de la 8.4 Prendre consciència de les causes que realitat econòmica i social, i els reptes han relegat les dones a un rol secundari al pendents perquè les persones puguin llarg de la història i emprendre accions per desenvolupar les seves aspiracions, valorar, dignificar i visibilitzar determinades superant estereotips i prejudicis, de manera aportacions com a font de riquesa per a respectuosa amb la dignitat humana. tothom. 8.5 Identificar i rebutjar les violències i les actituds irracionals i discriminatòries envers persones i col·lectius, amb una atenció especial a la diversitat d'identitats i expressions de gènere i diversitat afectivosexual.

CE.9 · valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats ...

TEXT O FICIAL

valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats i conflictes que es generen, i relacionar les problemàtiques locals i globals per proposar alternatives basades en la cultura de la pau i adquirir compromisos que permetin la consecució d'un món més solidari i sostenible. Criteris d'avaluació 1r i 2n 3r i 4t 9.1 Analitzar aspectes del funcionament de 9.1 Reconèixer els compromisos l'economia en el món, destacant la internacionals a favor de la pau, la interdependència entre països, i el seu seguretat de la mobilitat humana i la impacte en la realitat econòmica de l'entorn cooperació que es desenvolupen des de les proper, i les desigualtats que generen, institucions i des d'altres entitats no posant èmfasi en els col·lectius més governamentals i de la societat civil. vulnerables. 9.2 Interpretar la interdependència entre el 9.2 Interpretar el paper dels moviments de passat i el present i reflexionar sobre la població a escala global i local i conèixer capacitat de decisió personal i col·lectiva les situacions que impulsen les persones a com a subjectes històrics, adquirint migrar per causes econòmiques o a compromisos per actuar en la millora de desplaçar-se per buscar refugi. l'entorn proper. 9.3 Analitzar i entendre l'evolució dels 9.3 Aplicar estratègies basades en la factors que generen conflictes violents, i les cultura de la pau, la seguretat humana i la estratègies econòmiques, polítiques i resiliència en la resolució dels conflictes socials per prevenir-los. que puguin sorgir en l'entorn escolar i comunitari. 9.4 Reconèixer les contribucions històriques i actuals a la solució pacífica dels conflictes, la negociació i la transformació social, política, econòmica i cultural en entorns inclusius. És difícil concebre la vida d'una societat fora del contacte i la interacció amb altres pobles, i més encara en el món globalitzat d'avui. Per entendre l'evolució històrica d'un país cal situar-lo en l'escenari dels grans fluxos de difusió cultural i tècnica, així com en el de l'evolució dels sistemes econòmics i en el context de les relacions polítiques i diplomàtiques. Valorar el paper que han representat els diferents territoris i societats en aquestes xarxes d'intercanvi, marcades per la desigualtat i les percepcions etnocèntriques, resulta convenient per assolir una visió crítica dels problemes i reptes sense lectures mitificadores o reduccionistes. Per aquest motiu, tota aportació a la civilització europea i mundial del nostre país s'ha de considerar i valorar amb perspectiva i des de la consideració de valors universals relacionats amb la pau, la cultura, la justícia i la solidaritat entre els pobles, un element imprescindible per aconseguir encarar els grans reptes que afronta la humanitat. Això implica assumir el compromís col·lectiu de cooperar amb altres països en situació d'emergència o pobresa, sota la garantia d'organismes i entitats estatals i internacionals que assegurin l'assoliment dels grans compromisos continguts en els objectius de desenvolupament sostenible, cosa que suposa promoure l'interès de l'alumnat per la realitat internacional i els problemes existents en el món en què vivim, relacionant les problemàtiques locals amb les globals, i proposant alternatives per a la consecució d'un món més equitatiu i sostenible.

3. Criterios de evaluación

Ciències Socials: Geografia i Història

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Desenvolupar estratègies de cerca, tractament i organització de la informació per a la resolució de demandes relacionades amb fets i processos rellevants del present i del passat.	
1.2	CE.1	Analitzar de manera crítica, responsable i creativa les fonts d'informació analògiques i digitals, contrastant les dades obtingudes i aplicant-les a diferents situacions i contextos.	
1.3	CE.1	Elaborar i comunicar els coneixements adquirits mitjançant recursos expressius que incorporin diferents llenguatges i formats, emprant les possibilitats que ofereixen els entorns i recursos digitals.	
1.4	CE.1	Incorporar i utilitzar adequadament el vocabulari propi de les ciències socials mitjançant intervencions orals, textos escrits i altres produccions, tot avançant en la construcció d'un discurs precís i rigorós.	
2.1	CE.2	Identificar i mostrar interès pels principals problemes que afecten la societat, adoptant una posició crítica, proactiva i de rebuig a situacions injustes i discriminatòries.	
2.2	CE.2	Argumentar de forma crítica sobre problemes socials rellevants utilitzant els coneixements propis de les ciències socials i valorant la importància de trobar solucions dialogades.	
2.3	CE.2	Mantenir una actitud d'alerta i de reflexió davant dels problemes socials, que ajudi a la permanent revisió dels propis criteris i a comprometre's en la construcció de futurs millors.	
2.4	CE.2	Fonamentar els propis arguments en els valors democràtics, els drets humans i la justícia social, assumint els valors de la cultura de la pau en el decurs de debats i tasques cooperatives.	
2.5	CE.2	Posicionar-se amb criteris propis i esdevenir ciutadans crítics amb consciència global mitjançant l'elaboració de productes personals o cooperatius ben argumentats, tot respectant les opinions dels altres.	
3.1	CE.3	Identificar els canvis i les continuïtats entre les etapes històriques, a través de processos inductius, reptes i projectes de recerca, i trobar relacions amb el món actual.	
3.2	CE.3	Diferenciar les causes i les conseqüències dels processos històrics i aplicar-ho en problemes actuals relacionats amb els objectius de desenvolupament sostenible.	
3.3	CE.3	Representar adequadament informació geogràfica i històrica a través de diverses formes de representació gràfica, cartogràfica i visual.	
3.4	CE.3	Situar fets i processos històrics en eixos cronològics, trobant relacions entre diferents períodes i simultaneïtats temporals entre diferents territoris.	
3.5	CE.3	Identificar i utilitzar les fonts primàries i secundàries, valorant les seves aportacions al coneixement del medi i de les formes de vida en el present i el passat.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
4.1	CE.4	Interpretar l'espai des d'una perspectiva sistèmica, a través del concepte de paisatge, identificant-ne els elements i les interrelacions existents.	
4.2	CE.4	Analitzar l'acció humana en els paisatges, dins dels diferents ecosistemes planetaris, valorant la riquesa del patrimoni natural i cultural, i detectant-ne les amenaces de degradació.	
4.3	CE.4	Criticar i denunciar situacions d'injustícia social i de degradació ambiental, a diferents escales, tant en l'àmbit urbà com en el rural, compromentent-se per a la seva millora.	
5.1	CE.5	Identificar i analitzar els mecanismes que han regulat la vida en comú d'algunes societats del passat, interpretant els principals models d'organització social i política.	
5.2	CE.5	Distingir els trets fonamentals de les societats democràtiques i valorar les conseqüències de la democràcia i la vigència dels drets humans individuals i col·lectius i de les llibertats.	
5.3	CE.5	Analitzar els trets bàsics de l'organització social, política i econòmica d'algunes societats del passat i valorar de manera crítica el grau d'equitat dels intercanvis i relacions amb altres poblacions.	
5.4	CE.5	Mostrar actituds pacífiques i tolerants i assumir els drets i deures del marc de convivència, demostrant capacitat crítica i responent de manera assertiva davant de situacions d'injustícia i desigualtat.	
6.1	CE.6	Explicar els trets definitoris d'algunes civilitzacions històriques, identificar elements de canvi i continuïtat en les formes de vida i subsistència i en l'organització de la societat i reconèixer aspectes significatius de la seva aportació a la cultura universal.	
6.2	CE.6	Reconèixer les desigualtats socials en diferents èpoques històriques, els mecanismes de domini i control que s'hi han donat i les conseqüències en el món actual.	
6.3	CE.6	Identificar els col·lectius que han estat sotmesos, silenciats i invisibilitzats al llarg de la història fins al present i destacar les diferents perspectives i aportacions.	
6.4	CE.6	Caracteritzar els drets humans individuals i col·lectius i l'estat de dret com a sistema institucional que garanteix el seu compliment a través dels seus òrgans i institucions.	
7.1	CE.7	Explicar els trets definitoris d'algunes cultures històriques, identificar elements de canvi i continuïtat en les seves expressions culturals i artístiques i reconèixer aspectes significatius de la seva aportació a la cultura universal.	
7.2	CE.7	Reflexionar sobre els elements culturals que han conformat les diferents identitats individuals i col·lectives de l'entorn i les aportacions de cadascuna d'elles a la cultura humana universal i a la cohesió social, mostrant una actitud respectuosa envers els sentiments de pertinença.	
7.3	CE.7	Assenyalar alguns elements bàsics del llegat històric i cultural d'Europa, així com els fonaments d'una ciutadania europea inclusiva i solidària.	
7.4	CE.7	Valorar, protegir i conservar alguns elements del patrimoni artístic, històric i cultural, material i immaterial, com a fonament de les diverses identitats col·lectives i de la cohesió social i com a gaudi dels pobles.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
8.1	CE.8	Relacionar alguns canvis en els hàbits de vida tradicional i el treball domèstic i contrastar-los amb l'actualitat, identificant les pràctiques compatibles amb la salut, la sostenibilitat, la dignitat i el respecte, i assumir responsabilitats i compromisos en l'àmbit familiar, l'entorn escolar i la comunitat.	
8.2	CE.8	Identificar els reptes en relació amb la corresponsabilitat en el treball reproductiu i comunitari entre homes i dones, remarcantne la importància per al funcionament de les societats.	
8.3	CE.8	Identificar les limitacions socials i culturals que han impedit que les persones puguin desenvolupar aspiracions al llarg de diferents generacions i reconèixer la riquesa que aporten els vincles intergeneracionals.	
8.4	CE.8	Prendre consciència de les causes que han relegat les dones a un rol secundari al llarg de la història i emprendre accions per valorar, dignificar i visibilitzar determinades	
8.5	CE.8	Identificar i rebutjar les violències i les actituds irracionals i discriminatòries envers persones i col·lectius, amb una atenció especial a la diversitat d'identitats i expressions de gènere i diversitat afectivosexual.	
9.1	CE.9	Analitzar aspectes del funcionament de l'economia en el món, destacant la interdependència entre països, i el seu impacte en la realitat econòmica de l'entorn proper, i les desigualtats que generen, posant èmfasi en els col·lectius més vulnerables.	
9.2	CE.9	Interpretar el paper dels moviments de població a escala global i local i conèixer les situacions que impulsen les persones a migrar per causes econòmiques o a desplaçar-se per buscar refugi.	
9.3	CE.9	Analitzar i entendre l'evolució dels factors que generen conflictes violents, i les estratègies econòmiques, polítiques i socials per prevenir-los.	
9.4	CE.9	Reconèixer les contribucions històriques i actuals a la solució pacífica dels conflictes, la negociació i la transformació social, política, econòmica i cultural en entorns inclusius.	

4. Saberes básicos

Ciències Socials: Geografia i Història

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Objectius de desenvolupament sostenible: Debat sobre els dilemes del món actual, punt de partida per al pensament crític i el desenvolupament de judicis propis	
2	Objectius de desenvolupament sostenible: Valoració de les accions, tant individuals com col·lectives, que permeten avançar en la implantació de l'Agenda 2030	
3	Ubicació espacial: Representació de l'espai, orientació i escales	
4	Ubicació espacial: Utilització de recursos digitals i tecnologies de la informació geogràfica (TIG) en l'elaboració i interpretació de mapes, esquemes, imatges i gràfics de diferent tipologia	
5	Emergència climàtica: Reconeixement dels elements i factors que condicionen el clima i el seu impacte sobre les activitats humanes	
6	Emergència climàtica: Identificació, prevenció i resiliència de la població davant de les catàstrofes naturals i els efectes del canvi climàtic, tot incidint en els beneficis d'incloure els joves en la gestió dels desastres mediambientals	
7	Biodiversitat, recursos naturals i desigualtat: Identificació dels processos, dinàmiques i amenaces dels ecosistemes planetaris. Valoració de la riquesa i conservació del patrimoni natural	
8	Biodiversitat, recursos naturals i desigualtat: Anàlisi de l'acció humana en l'alteració dels ecosistemes i descripció de casos que se'n deriven, especialment en entorns propers, cercant causes i conseqüències	
9	Biodiversitat, recursos naturals i desigualtat: Diferenciació dels recursos renovables i no renovables, anàlisi de la seva distribució desigual i identificació d'algunes conseqüències i tensions que se'n deriven	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
10	Prevenió de riscos: Identificació dels principals riscos d'origen natural com inundacions, incendis o epidèmies, i d'origen tecnològic, com el nuclear, el químic o la contaminació d'aigües	
11	Prevenió de riscos: Caracterització de les accions encaminades a prevenir aquests riscos	
12	Tecnologies de la informació i societat del coneixement: Maneig i utilització segura de dispositius, aplicacions informàtiques i plataformes digitals, valorant les seves aportacions a la geografia i la història	
13	Tecnologies de la informació i societat del coneixement: Cerca, tractament de la informació i elaboració de coneixement	
14	Tecnologies de la informació i societat del coneixement: Introducció als objectius i estratègies de les ciències socials i ús dels seus procediments, termes i conceptes en la formació de persones amb capacitat crítica	
15	Desafiaments demogràfics al món actual: Estudi de la composició i estructures demogràfiques a diferents escales	
16	Desafiaments demogràfics al món actual: Aplicació dels conceptes bàsics de demografia a la comprensió de dinàmiques demogràfiques actuals i els moviments migratoris, analitzant les seves causes i conseqüències	
17	Desafiaments demogràfics al món actual: Identificació dels factors que expliquen la desigual distribució de la població i anàlisi dels desafiaments, oportunitats i problemes actuals de viure al camp i a les ciutats	
18	Concentració i distribució de la riquesa: Representació i maneres de percebre la desigualtat	
19	Concentració i distribució de la riquesa: Conscienciació i accions per a l'accés universal als béns bàsics i per a un repartiment just de la riquesa que permeti avançar cap a una societat més equitativa	
20	Concentració i distribució de la riquesa: Reflexió sobre la qüestió del mínim vital	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
21	Igualtat de gènere: Valoració i denúncia de situacions discriminatòries de les nenes i de les dones al món	
22	Igualtat de gènere: Qüestionament dels rols de gènere i la seva manifestació en tots els àmbits de la societat i la cultura, inclòs l'entorn escolar	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Mètodes de les ciències socials: Recerca i metodologies per a la construcció del coneixement de les ciències socials	
2	Mètodes de les ciències socials: Identificació i ús de les fonts històriques, arqueològiques i geogràfiques i la seva valoració com a patrimoni col·lectiu	
3	Mètodes de les ciències socials: Participació en projectes conjuntament amb arxius, biblioteques i museus	
4	Cronologia i temps històric: Construcció i interpretació de línies del temps	
5	Cronologia i temps històric: Aplicació de les variables històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat per a la comprensió de l'evolució de la humanitat com un procés no lineal	
6	Origen de la humanitat: Anàlisi multidisciplinària de l'origen de l'ésser humà i del sorgiment de les primeres formes d'organització social	
7	Origen de la humanitat: Estudi de les grans migracions humanes i el naixement de les primeres cultures	
8	Primeres civilitzacions: Interpretacions històriques del sorgiment de les civilitzacions i la influència dels condicionants geogràfics	
9	Primeres civilitzacions: Reconeixement de les grans rutes comercials i les estratègies pel control dels recursos a l'antiguitat	
10	Origen i evolució de l'organització social: Valoració de les desigualtats socials i les disputes pel poder des de l'antiguitat i en diferents contextos històrics	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
11	Origen i evolució de l'organització social: Anàlisi de formes d'organització política del món antic, medieval i modern: democràcies, repúbliques, imperis i regnes	
12	Origen i evolució de l'organització social: Interpretació de la seva evolució i comparació entre algunes formes d'organització política, incidint en els aspectes referits a la desigualtat entre els grups socials	
13	Les arrels de la cultura occidental: Identificació del llegat cultural del món clàssic, del judeocristià i de la civilització islàmica i valoració de les seves aportacions a Europa	
14	Les arrels de la cultura occidental: Anàlisi de les petjades d'aquest llegat en el patrimoni material i immaterial	
15	Religió i organització social: Anàlisi de les relacions entre religió i poder en el context del sorgiment de les grans religions politeïstes i monoteïstes, així com el paper de l'Església en la configuració de cultures i mentalitats	
16	Religió i organització social: Descripció de les persecucions i conflictes per motius religiosos i ideològics, i paral·lelismes amb fets o situacions de l'actualitat	
17	Evolució dels sistemes econòmics i dels models d'organització social: Valoració crítica de la distribució desigual dels recursos i del treball des de la prehistòria fins a l'edat moderna	
18	Evolució dels sistemes econòmics i dels models d'organització social: Comparació amb situacions i fets de l'actualitat	
19	Territori i paisatge: Anàlisi de l'evolució de la ciutat i el món rural al llarg de la història	
20	Territori i paisatge: Valoració i conservació dels components ambientals, històrics, artístics i culturals del paisatge	
21	Violència i conflictes armats: Identificació de les causes i conseqüències d'alguns conflictes en diferents èpoques històriques	
22	Violència i conflictes armats: Valoració de la necessitat de trobar solucions dialogades als problemes	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
23	L'ampliació del món conegut i les civilitzacions no europees: Contextualització dels grans viatges, descobriments i sistemes d'intercanvi en l'edat moderna	
24	L'ampliació del món conegut i les civilitzacions no europees: Reflexió sobre la geopolítica i les disputes per l'hegemonia, incidint en les seves conseqüències	
25	L'ampliació del món conegut i les civilitzacions no europees: Valoració crítica de la visió eurocèntrica del món	
26	Les persones invisibilitzades de la història: Conscienciació sobre la marginació, segregació, control i submissió de les dones, els esclaus i altres col·lectius en la història de la humanitat	
27	Les persones invisibilitzades de la història: Posada en valor del protagonisme individual i col·lectiu de les dones al llarg de la història	
28	Les persones invisibilitzades de la història: Reconeixement de la resistència a l'opressió com a dret fonamental dels pobles	
29	Evolució de les expressions artístiques i culturals: Anàlisi i valoració de la diversitat i riquesa de les expressions artístiques i culturals a partir de fonts diverses i de l'observació directa i indirecta dels estils i obres	
30	Evolució de les expressions artístiques i culturals: Conscienciació sobre el respecte i conservació del patrimoni material i immaterial	
31	Ciència, medicina i avenços tecnològics: Reconeixement de la lluita contra epidèmies i pandèmies, i comparació amb fets i situacions de l'actualitat	
32	Ciència, medicina i avenços tecnològics: Contrast i anàlisi crítica de les supersticions i desinformacions davant les explicacions racionals i empíriques	
33	El llegat històric: Reflexió sobre la construcció d'identitats a partir de l'herència cultural i els processos històrics viscuts en una comunitat i territori	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
34	El llegat històric: Aplicació dels coneixements històrics a la comprensió i identificació d'alguns dels problemes de l'actualitat	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Dignitat humana i drets universals: Reconeixement dels drets i deures individuals i col·lectius, identificant i rebutjant les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació	
2	Dignitat humana i drets universals: Comparació dels drets de l'infant actuals amb la situació dels infants i joves en altres èpoques històriques	
3	Alteritat: Respecte i acceptació de l'altre, incorporant visions i perspectives contraposades d'un relat o d'una interpretació	
4	Alteritat: Defensa de comportaments no discriminatoris i contraris a qualsevol actitud diferenciadora i segregadora	
5	Igualtat de gènere: Reconeixement i denúncia del masclisme en la història i l'actualitat	
6	Igualtat de gènere: Posicionament a favor de manifestacions i conductes no sexistes	
7	Convivència cívica i cultura democràtica: Identificació dels trets fonamentals de les societats democràtiques, valorant les consecucions de la democràcia com a sistema polític	
8	Convivència cívica i cultura democràtica: Participació en projectes comunitaris de l'entorn, mostrant empatia i accions de suport a col·lectius en situacions de pobresa, vulnerabilitat i exclusió social	
9	Convivència cívica i cultura democràtica: Interès davant els reptes i problemes d'actualitat a l'àmbit local i global, deixant-ne constància mitjançant produccions diverses	
10	Consciència ambiental: Implicació en la defensa de la biodiversitat i la protecció del medi ambient	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
11	Consciència ambiental: Recerca d'actuacions orientades a aconseguir una mobilitat sostenible	
12	Conservació i defensa del patrimoni històric, artístic i cultural: Compromís per la defensa i preservació del llegat artístic i cultural, distingint-ne la diversitat, així com de la memòria històrica en la seva pluralitat	
13	Les xarxes socials: Conscienciació sobre la seguretat i prevenció dels riscos i perills de l'ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació	
14	Les xarxes socials: Reflexió sobre les maneres de participar en les xarxes socials	
15	Gestió de les emocions: Identificació de les emocions pròpies i dels altres, i la seva importància en comportaments individuals i col·lectius	
16	Ús del temps de lleure i hàbits de salut i de consum: Caracterització i reflexió sobre diferents formes de vida i l'ús del temps de lleure en el passat i en el present, i reconeixement d'hàbits saludables	
17	Ciudadania europea i cooperació internacional: Consideració de diferents idees i actituds en el projecte de construcció d'una ciudadania europea i global inclusiva i solidària, des del diàleg i l'empatia	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.